

۱۵۵ ۳۸۱۳
۹۶-۹-۲۵

بلاغت

مقایسه تطبیقی حقوق متهم در فقه اسلامی و

حقوق ایران

مؤلف: حسن سلیمی پور بانی

۱۳۹۶

سرشناسه	: سلیمی پوریانی، حسن، ۱۳۶۲ -
عنوان و نام پدیدآور	: مقایسه تطبیقی حقوق متهم در فقه اسلامی و حقوق ایران / مؤلف حسن سلیمی پوریانی.
مشخصات نشر	: تهران: اوستای پارسیان، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۱۱۸ ص.
شابک	: 978-600-98445-5-5
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه
موضوع	: اتهام (فقه) (Islamic law) Indictments
موضوع	: اتهام - ایران Iran Indictments --
موضوع	: حقوق تطبیقی Comparative law
رده بندی کنگره	: BP ۱۹۵/س ۷م ۱۳۹۶
رده بندی دیویی	: ۳۷۵/۳۹۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۰ ۳۹۰

عنوان: مقایسه تطبیقی حقوق متهم

در فقه اسلامی و حقوق ایران

مؤلف: حسن سلیمی پوریانی

چاپ/صحافی: ناشر

طراح جلد: عباس خدایی

نوبت چاپ: اول/پاییز ۱۳۹۶

تیراژ: ۲۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۸۴۴۵-۵-۵

قیمت: ۱۸۰۰۰ تومان

اوستای
پارسیان

نشانی: تهران، میدان انقلاب،

ابتدای خیابان جمالزاده جنوبی،

پلاک ۱۲۹، طبقه سوم، واحد ۵،

انتشارات اوستای پارسیان

تلفن: ۰۲۱-۶۶۵۷۲۰۱۲

همراه: ۰۹۰۱ ۰۹۰۱ ۰۶۵

حق چاپ محفوظ و در اختیار ناشر است

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
مقدمه	۷
فصل اول: کلیات	۹
تفهیم اتهام	۱۱
حق السکوت	۱۲
منع شکنجه متهم برای کسب اقرار	۱۲
فصل دوم حقوق متهم از نگاه امام خمینی	۱۵
خواستگاه حقوق متهم در اندیشه اسلام	۱۵
مفهوم حقوق متهم در نظام دادرسی اسلامی	۱۶
مفهوم متهم	۱۶
تفهیم اتهام	۱۷
حقوق متهم و کرامت انسانی	۱۸
تعریف کرامت انسانی	۱۹
حق سکوت از منظر فقه	۲۰
حق سکوت متهم در جرایم واجد جنبه حق الله	۲۳
لزوم رعایت حق سکوت متهم از سوی مقام قضایی	۲۳
حق سکوت متهم در جرایم واجد جنبه حق الناس	۲۶
لزوم رعایت حق سکوت متهم از سوی مقام قضایی	۲۶
منع شکنجه متهم برای کسب اقرار	۲۷
ادله حرمت شکنجه متهم برای کسب اقرار	۲۹
آیات	۲۹
روایات	۲۹
قرار بازداشت موقت در فقه	۳۰
فصل سوم حقوق متهم از نگاه حقوق ایران	۳۵

۳۵	..... مقدمه
۳۶	..... مفهوم حقوق
۳۶	..... مفهوم متهم
۳۸	..... حقوق متهم
۳۹	..... حقوق متهم در اسناد بین المللی و منطقه‌ای
۳۹	..... منشور حقوق متهم
۴۳	..... حقوق فرد بازداشت شده در مرحله کشف جرم
۴۳	..... تفهیم آنها، رنظ حقوق
۴۴	..... حفظ حره، حریم خصوصی متهم
۴۵	..... ممنوعیت شکنجه، رفتارها، رهن
۴۹	..... حقوق متهم در قوانین ایران
۵۰	..... تحصیل دلایل در مرحله تحقیقات مقدماتی و رعایت حقوق متهمان
۵۸	..... منصفانه بودن محاکمه
۶۴	..... حقوق متهم در قوانین موجود
۶۴	..... حق آزادی
۶۶	..... ممنوعیت سلب خود سرانه‌ی آزادی
۶۹	..... حق سکوت
۷۱	..... ممنوعیت اقرار اجباری
۷۴	..... حق برخورداری از تسهیلات و زمان کافی برای تهیه دفاعیه
۷۵	..... حق دسترسی به اطلاعات
۷۵	..... حق آگاه شدن از اتهامات
۷۶	..... حق برخورداری از مترجم
۷۷	..... حقوق متهم در مرحله رسیدگی در دادگاه
۷۹	..... فصل چهارم مقایسه تطبیقی حقوق متهم از نظر فقه و حقوق ایران
۷۹	..... حقوق متهم
۸۱	..... قانون احترام به آزادی‌های مشروع و حفظ حقوق شهروندی

نتیجه تطبیق حقوق متهم در فقه و حقوق	۸۴
حق سکوت	۸۴
تطبیق حق سکوت در فقه و حقوق	۹۳
بازداشت موقت و منع شکنجه برای کسب اقرار	۹۵
تطبیق منع بازداشت موقت در فقه و حقوق	۱۰۱
تفهیم اتهام	۱۰۴
حفظ حرمت بسم خصوصی متهم	۱۱۲
منابع	۱۱۳

مقدمه

کتاب حاضر با هدف بررسی تطبیقی حقوق متهم در فقه اسلامی و حقوق ایران صورت پذیرفته است. این پژوهش از نوع نظری است که با روش کتابخانه ای و به صورت تحلیل- توصیفی انجام گرفته و با محور قرار دادن یکی از معضلات فقهی و حقوقی که همانا رعایت و عدم رعایت حقوق متهم به مشکلات موجود در این مورد پرداخته است. متهم به عنوان کسی که در مظان اتهام قرار دارد ولی هنوز تبدیل به محکوم نشده است خواه ناخواه به عنوان یک انسان دارای حقوقی است. وی به عنوان یک انسان دارای کرامت انسانی است که ذاتاً به او تعلق دارد و هیچ مقامی نمی تواند این حقوق را نقض کند. انسان به عنوان موجودی که مقام خلیفه الهی دارد دارای شأن و شئون است که میبایست از سوی مقام قضایی و یا هر مقام دیگری که در این بعد حقوقی با وی درگیر است رعایت گردد. در جامعه امروزی بعضاً شاهد برخوردهایی نادرست از سوی ضابطین قضایی و افرادی که در سیستم قضایی وجود دارند با متهمین هستیم. پژوهش حاضر از دو بعد فقهی و حقوقی به این موضوع نگریسته است. دین اسلام به عنوان مبنای فقهی قانونگذاری اسلامی در ایران را باره از زبان گویا و صریحی استفاده کرده است. به عنوان نمونه قرار بازداشت موقت به طور صریح در اسلام و کلام فقها رد می شود در حالی که در سیستم قضایی و قانونگذاری در این رابطه دارای قوانینی هستیم و بعضاً بدون دلیل اقدام به صدور قرار بازداشت موقت می شود. این دست اختلافات میان فقه و حقوق در رابطه با رعایت حقوق متهم کم نیست. یافته های پژوهش نشان می دهد که در مواردی فقه و حقوق در رابطه با رعایت حقوق متهم دارای اختلافات شدیدی هستند. با بررسی آنچه که گذشت به این نتیجه می رسیم که فقه در بسیاری از موارد نسبت به حقوق درباره رعایت حقوق متهم مترقیانه تر نگریسته و حقوق موضوعه از ضعف های عمده ای در این رابطه رنج می برد.